

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

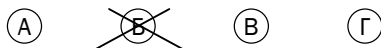
1 септември 2009 г. – Вариант 2

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

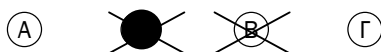
Тестът съдържа **38 задачи** по история и цивилизация и задача за отговор на исторически въпрос. **38-те задачи са два вида:**

- задачи с избираем отговор;
- задачи със свободен отговор.

Първите 30 задачи (от 1. до 30. включително) в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте със син/черен цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. Отбелязвайте верния отговор със знака **X** в кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и отбележете буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е отбелязана със знака X.

Отговорите на задачите със свободен отговор (от 31. до 38. включително) се отбелязват в предоставения **свитък за свободните отговори**. Четете внимателно инструкциите! Срещу номера и главната буква на съответната задача/на съответното подусловие напишете верния отговор.

Задачата за **отговор на исторически въпрос** напишете в **свитъка за свободните отговори** на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кои от посочените владетели са от рода Дуло?

- А) Тервел, Крум, Омуртаг
- Б) Кубрат, Аспарух, Винех
- В) Аспарух, Тервел, Севар
- Г) Гостун, Телериг, Пресиян

2. Най-оригиналният паметник на българската църковна архитектура през IX-X в. е:

- А) църквата “Св. Четиридесет мъченици” в Търново
- Б) дворцовата базилика в Плиска
- В) Кръглата (Златната) църква в Преслав
- Г) църквата „Св. Панталеймон” в Патлейна

3. Великото преселение на народите съвпада по време с:

- А) разпадането на Римската империя и създаването на варварски държави
- Б) създаването на Арабския халифат и разпадането на Одриското царство
- В) разпадането на Византия и създаването на Франкската държава
- Г) създаването на глаголицата и разпадането на Персия

4. Климент Охридски е български книжовник от времето на:

- А) Пресиян и Борис-Михаил
- Б) Борис-Михаил и Симеон Велики
- В) Симеон Велики и Петър
- Г) Борис-Михаил и Йоан Александър

5. Богомилската ерес се появява през:

- А) VIII в.
- Б) IX в.
- В) X в.
- Г) XI в.

6. Политическите цели на цар Калоян при подписването на унията с Рим са:

- А) международна коалиция срещу Византия
- Б) съюз с Латинската империя
- В) международно признание на българската държава
- Г) съюз с Унгария

7. Янош Хуняди и Владислав III Ягело организират кръстоносни походи в българските земи за прогонване на османците от Европа през:

- А) 1443-1444 г.
- Б) 1598-1599 г.
- В) 1686-1687 г.
- Г) 1688-1689 г.

8. Кой български владетел е заповядал изсичането на следния надпис върху каменна колона:

„Аз...създадох из основи и с живопис украсих докрай пречестната тази църква в името на светите 40 мъченици, с помощта на които в дванадесетата година от царуването си, в която година се изписваше този храм, излязох на война в Романия и разбих гръцката войска, а и самия цар кир Тодор Комнин взех в плен с всичките му боляри. И цялата му земя от Одрин и до Драч превзех, гръцка още и арбанашка и сръбска; а пък градовете, които се намират около Цариград, и самия този град владееха фръзите, но и те се покоряваха под ръката на моето царство, понеже нямаха друг цар освен мене и благодарение на мене прекарваха дните си, тъй като Бог така заповяда, понеже без него нито дело, нито слово не се извършва. Нему слава во веки, амин.“

- А) цар Иван Асен II
- Б) княз Борис I
- В) цар Калоян
- Г) цар Самуил

9. В коя област се намирали владенията на деспот Добротица през XIV в.?

- А) Тракия
- Б) Мизия
- В) Македония
- Г) Добруджа

10. Първият антибогомилски събор е проведен в Търново през:

- А) 1111 г.
- Б) 1207 г.
- В) 1211 г.
- Г) 1350 г.

11. Посочете въстанията в тяхната хронологическа последователност:

- А) Първо Търновско, Чипровско, Второ Търновско
- Б) Второ Търновско, Чипровско, въстание на Карпош
- В) Чипровско, Второ Търновско, въстание на Константин и Фружин
- Г) въстание на Карпош, въстание на Константин и Фружин, Първо Търновско

12. Правата на населението в Османската империя се определя от:

- А) възрастта
- Б) религиозната принадлежност
- В) семейното положение
- Г) степента на грамотност

13. Как се нарича българският манастир Зограф в Света гора?

- А) „Св. Иван Рилски“
- Б) „Св. Димитър“
- В) „Св. Петка“
- Г) „Св. Георги“

14. Времето на кърджалийските размирици е описано в:

- А) „История славянобългарска”
- Б) „Неделник”
- В) „Житие и страдание на грешния Софроний”
- Г) „Стематография”

15. Кое твърдение НЕ отговаря на целите на българите през Възраждането?

- А) извоюване на църковна самостоятелност
- Б) сътрудничество с балканските християнски народи
- В) сътрудничество с привържениците на „мегали идея”
- Г) национално и политическо освобождение

16. Общото между Неофит Рилски, Ботьо Петков и Анастасия Димитрова е, че те са:

- А) възрожденски учители
- Б) революционери
- В) църковни дейци
- Г) редактори на вестници

17. Коя епоха от културно-историческото развитие на Европа съвпада с Ранното възраждане на българите?

- А) Ренесансът
- Б) Реформацията
- В) Просвещението
- Г) Втората индустриална революция

18. Изразът „революция морална и с оръжие” е от програмен документ на:

- А) ТБЦК
- Б) Одеското настоятелство
- В) БРЦК
- Г) Добродетелната дружина

19. Кой от посочените вестници НЕ излиза в Букурещ?

- А) „Свобода”
- Б) „Македония”
- В) „Знаме”
- Г) „Независимост”

20. Кое въстание е организирано от т.нар. Гюргевски комитет?

- А) Априлското въстание
- Б) Чипровското въстание
- В) Видинското въстание
- Г) Карпошовото въстание

21. Първите политически партии в Княжество България са:

- А) Либералната и Радикалната
- Б) Либералната и Консервативната
- В) Консервативната и Демократическата
- Г) Демократическата и Социалистическата

22. На кое историческо събитие Иван Вазов посвещава стиха:

„Българийо, за тебе те умряха,
една бе ти достойна зарад тях...
И твоего име само кат мълвяха,
умираха без страх.”?

- А) Първата световна война
- Б) Балканската война
- В) Сръбско-българската война
- Г) Руско-турската война

23. Подредете в хронологическа последователност: Сръбско-българска война(1), Берлински договор(2), Съединение на Княжество България с Източна Румелия(3), Топханенски акт(4):

- А) 1, 2, 3, 4
- Б) 3, 2, 4, 1
- В) 1, 3, 4, 2
- Г) 2, 3, 1, 4

24. Официалното признаване на Съединението на Източна Румелия с Княжество България от Османската империя, се урежда с:

- А) Крайовската спогодба
- Б) Берлинския договор
- В) Топханенския акт
- Г) Лондонския протокол

25. Посочете имената на личностите, които оглавяват България, когато е обявена независимостта:

- А) цар Борис III и Александър Стамболийски
- Б) княз Фердинанд и Александър Малинов
- В) княз Александър I и Стефан Стамболов
- Г) княз Дондуков и Тодор Бурмов

26. Посочете името на български воин – офицер и поет, загинал в годините на Първата световна война:

- А) Гео Милев
- Б) Никола Вапцаров
- В) Димчо Дебелянов
- Г) Христо Смирненски

27. Между двете световни войни двупартийната политическа система е характерна за:

- А) Франция и Германия
- Б) Франция и Великобритания
- В) Русия и Япония
- Г) Великобритания и САЩ

28. Втората световна война започва на:

- А) 1 септември 1939 г.
- Б) 22 юни 1941 г.
- В) 3 март 1940 г.
- Г) 2 септември 1939 г.

29. Обща характеристика на тоталитарните държави СССР, Италия и Германия, е:

- А) ликвидирането на банките и евреите
- Б) премахването на частната собственост
- В) ликвидирането на многопартийната система
- Г) подкрепата за Коминтерна

30. Кой е бащата на „перестройката” в СССР?

- А) Никита Хрушчов
- Б) Йосиф Сталин
- В) Леонид Брежнев
- Г) Михаил Горбачов

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Запишете подредени в хронологическа последователност три събития, свързани с управлението на хан Крум.

32. Запишете имената на трима водещи политици, свързани с изграждането на Антихитлеристката коалиция по време на Втората световна война.

33. Посочете историческата личност и определете века, свързани с посочените събития/факти:

- А) Виден църковен деец, избран през 1872 г. за пръв български екзарх
- Б) Първият български министър-председател след 9 септември 1944 г., лидер на политическия кръг „Звено”
- В) Известен кубински политик, управлявал страната по време на Карибската криза

34. Срецу съответната буква в свитъка за свободни отговори запишете подходящия термин/понятие (сенат, капитулация, репарация, конституция, коалиционно правителство), които съответстват на посочените определения:

- А) управление, в което участват различни политически партии
- Б) парично обезщетение за загуби по време на война, изплащано от победените на победителите
- В) безусловно поражение

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската или съвременната световна история, който съответства на неговото съдържание:

- А) династия
- Б) колония
- В) военно-племенен съюз
- Г) амнистия

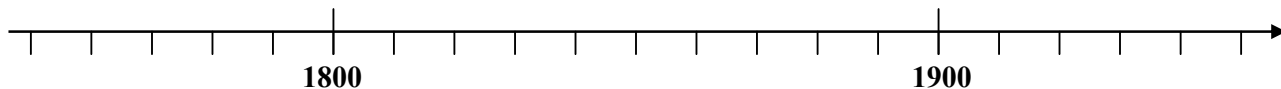
36. Анализирайте дадения писмен източник и отговорете на следните въпроси:

- А) По какъв повод е издаден документа?
Б) Кое „свято дело” трябва да защитят българите?**

*„Ний Александър I по Божията милост и народната воля княз на България
Правителството на съседния нам сръбски народ, водено от лични и егоистични цели и
желаещо да осуети свящото дело..., днес без всякий законен и справедлив повод е обявило
война на нашата държава и е дало заповед на войските си да нахълтат в земята ни(...).
Нашето дело е свято и надяваме се, че Бог ще го вземе под своята защита и ще ни даде
нужната мощ, за да възтуржествуваме и победим враговете си...”*
Из: Манифест на княз Александър I до българския народ

37. Анализирайте представената на историческата карта информация и изпълнете следните задачи:

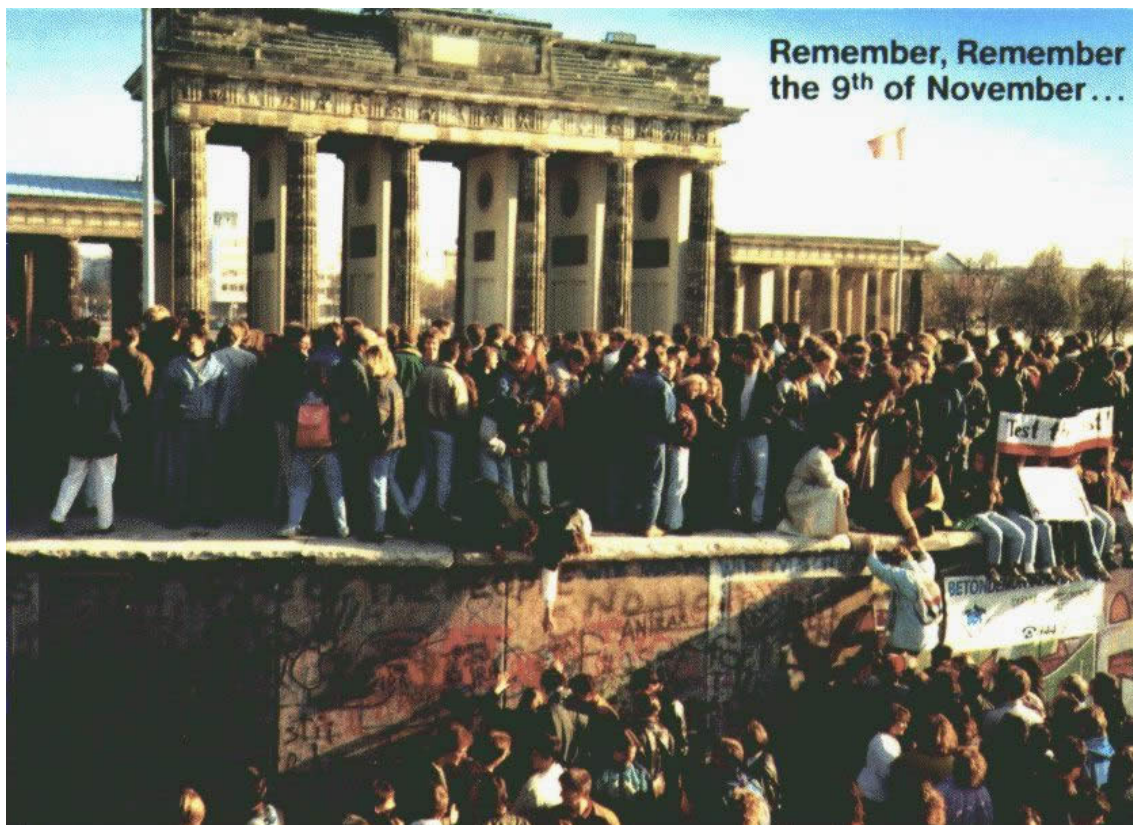
- А) запишете на колко части е разделена българската етническа територия според
клаузите на Берлинския договор и кои са те
Б) начертайте следната линия на времето и върху нея отбележете годините на две
събития: Берлински конгрес и Илинденско-Преображенско въстание.**

38. Разгледайте изображението и отговорете на следните въпроси:

А) Кое историческо събитие е отразено?

Б) Кога е извършено? (датирайте: ден, месец, година)

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как се осъществява християнизацията на България по време на управлението на княз Борис I ?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какви са причините за приемането на християнството?
2. Кога и как се покръстват Борис I и българският народ?
3. Каква е реакцията на недоволните българи срещу покръстването?
4. Какви са целите и какво постига Борис I в отношенията си с Цариградската патриаршия и Римската църква?
5. Какво е значението на този акт за бъдещото развитие на държавата?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

1 септември 2009 г.

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	В	1
3.	А	1
4.	Б	1
5.	В	1
6.	В	1
7.	А	1
8.	А	1
9.	Г	1
10.	В	1
11.	Б	1
12.	Б	1
13.	Г	1
14.	В	1
15.	В	1
16.	А	1
17.	В	1
18.	В	1
19.	Б	1
20.	А	1
21.	Б	1
22.	В	1
23.	Г	1
24.	В	1
25.	Б	1
26.	В	1
27.	Г	1
28.	А	1
29.	В	1
30.	Г	1

Задача 31. – 3 точки

- А) разгром на аварите – 805 г.**
- Б) превземане на Средец – 809 г.**
- В) победа над Никифор I Геник във Върбишкия проход – 811 г.**

Възможни са и други отговори

Задача 32. – 3 точки

- А) Уинстън Чърчил**
- Б) Франклин Рузвелт**
- В) Йосиф Сталин**

Възможни са и други отговори

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
Виден църковен деец, избран през 1872 г. за пръв български екзарх	Антим I	XIX
Първият български министър-председател след 9 септември 1944 г., лидер на политическия кръг „Звено“	Кимон Георгиев	XX
Известен кубински политик, управлявал страната по време на Карибската криза	Фидел Кастро	XX

Задача 34. – 3 точки

- А) коалиционно правителство**
- Б) репарации**
- В) капитулация**

Задача 35. – 8 точки

- А) Асеновци**
- Б) Индия (до 1947 г.)**
- В) съюз на Седемте славянски племена**
- Г) кабинетът на Андрей Ляпчев гласува амнистия, засегнала осъдени по ЗЗД (1926 г.)**

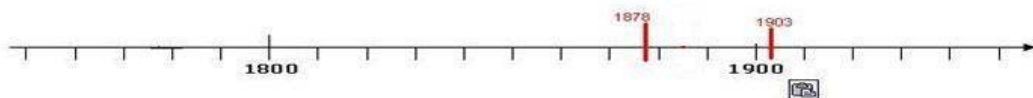
Възможни са и други отговори

Задача 36. – 4 точки

- А) обявяване на Сръбско-българската война (2 ноември 1885 г.)**
- Б) Съединението на Княжество България с Източна Румелия (6 септември 1885 г.)**

Задача 37. – 4 точки

- А) на пет части: Княжество България, Източна Румелия, Северна Добруджа, Западни покрайнини, Македония**

Б)

Задача 38. - 4 точки

А) Падането на Берлинската стена

Б) 9 ноември 1989 г.

ВТОРА ЧАСТ – 35 точки

Отговор на исторически въпрос:

Как се осъществява християнизацията на България по време на управлението на княз Борис I ?

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроси;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.

30 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по един от съпътстващите въпроси. Показана е висока езикова култура.

25 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по два от съпътстващите въпроси. Показана е висока езикова култура.

20 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по три от съпътстващите въпроси. Допуснати са незначителни стилови и езикови неточности.

15 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по четири от съпътстващите въпроси. Допуснати са значителни стилови и езикови неточности.

10 точки се получават, когато липсва отговор на един от съпътстващите въпроси, а по другите са допуснати фактологически грешки и са изложени само отделни аргументи, липсват обобщения. Допуснати са значителни стилови и езикови неточности.

5 точки се получават, когато не са разработени съпътстващите въпроси, допуснати са груби фактологически грешки, липсват анализ и обобщение, показана е слаба езикова култура.

0 точки се получават, когато липсва отговор на историческия въпрос.